

Huvudman

Västerviks kommun
kommun@vastervik.se

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola Ankarsrums skola F-6 i Västerviks kommun;
nu fråga om uppföljning av beslut den 15 juni 2022

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Västerviks kommun att senast **den 28 april 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande garanterad undervisningstid och plan mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Västerviks kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Västerviks kommun ska vidta följande åtgärder

Garanterad undervisningstid

1. Se till att eleverna i mellanstadiet får sin garanterade undervisningstid i ämnena svenska och svenska som andraspråk, vilket innebär en total undervisningstid om minst 520 timmar. (10 kap. 5 § skollagen; 9 kap. 3-4 §§ och bilaga 1 till skolförordningen [2011:185])

Plan mot kränkande behandling

2. Se till att det vid skolan, under medverkan av personal och elever, upprättas en plan mot kränkande behandling som innehåller konkreta åtgärder som ska genomföras under året för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Åtgärderna ska bygga på den kartläggning som genomförts så att de utgår från skolans behov. Planen ska även innehålla information om hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts. (6 kap. 6-8 §§ skollagen; 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser garantin för tidiga stödinsatser, särskilt stöd, disciplinära åtgärder och anmälan om kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2022:3936) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2022 genomfört en tillsyn av Ankarsrums skola F-6 i Västerviks kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande garanterad undervisningstid, garantin för tidiga stödinsatser, särskilt stöd, disciplinära åtgärder samt arbetet mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har den 15 juni 2022 beslutat att förelägga Västerviks kommun att senast den 21 november 2022 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande garanterad undervisningstid, garantin för tidiga stödinsatser, särskilt stöd, disciplinära åtgärder samt arbetet mot kränkande behandling.

Västerviks kommun har den 18 november 2022 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Därefter har Västerviks kommun efter en begäran om komplettering inkommit med ytterligare en redovisning den 14 december 2022.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Västerviks kommun har följt föreläggande samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen

och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har i samband med en kompletterande redovisning den 14 december 2022 inkommit med skolenhetens timplan till Skolinspektionen. Av den bifogade timplanen framgår att eleverna sammantaget får 516 timmars undervisningstid i ämnena svenska alternativt svenska som andraspråk under mellanstadiet. Av huvudmannens redovisning framgår vidare att rektorn ansvarar för att eleverna får sin garanterade undervisningstid i enlighet med schema utifrån den bifogade timplanen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Vidare framgår att regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). (10 kap. 5 § skollagen)

Av timplanen för grundskolan framgår hur undervisningstiden i ämnena ska fördelas på låg-, mellan- och högstadiet. Huvudmannen ska efter förslag av rektorn besluta om fördelning av undervisningstiden mellan årskurserna. (9 kap. 3 och 4 §§ och bilaga 1 skolförordningen)

Av bilaga 1 till skolförordningen framgår att eleverna i mellanstadiet är garanterade en minsta undervisningstid om 520 timmar i svenska eller svenska som andraspråk.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna i mellanstadiet inte får sin garanterade undervisningstid i ämnena svenska alternativt svenska som andraspråk. Av utredningen framgår att det i skolenhetens timplan är utlagt fyra timmar mindre än i den stadiindelade timplanen i ämnena svenska och svenska som andraspråk för mellanstadiets elever. Att eleverna inte får sin garanterade undervisningstid tillgodosedd gör att eleverna inte får sin rätt till utbildning och leder till att eleverna får sämre förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att planen mot kränkande behandling är under upprättande. Vidare framgår att det, i samarbete med elever och lärare, pågår ett arbete hur det förebyggande arbetet på skolan ska ske. Ett faddersystem

har återupptagits och en värdegrundsvecka har genomförts i syfte att skapa trygghet.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Vidare framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 6-8 §§ skollagen)

Av förarbetena framgår bland annat följande om plan mot kränkande behandling. Huvudmannen för verksamheten, eller den huvudmannen bestämmer, bör regelbundet se över planen, så att den är anpassad efter de särskilda förhållanden som råder i den egna verksamheten. Vidare anges att det allmänt kan sägas att planen dels ska ta sikte på ingripanden i akuta situationer, dels avse både förebyggande och uppföljande verksamhet. Den ska innehålla rutiner för hur personalen i verksamheten ska agera, ansvarsfördelning samt hur händelser och åtgärder ska dokumenteras med mera. (prop. 2005/06:38, s. 139)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolans målinriktade arbete mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Tillsynen visar att skolenheten saknar en aktuell plan mot kränkande behandling som exempelvis innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts. Ett sådant arbete är nödvändigt för att kunna sätta in adekvata åtgärder i verksamheten i syfte att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Västerviks kommuns verksamhet vid Ankarsrums skola F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller garanterad undervisningstid och plan mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Västerviks kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att lärarna tillsammans med både speciallärare och specialpedagog går igenom elevernas resultat efter genomförda kartläggningsmaterial, bedömningsstöd och nationella prov i årskurs 3 under så kallade klassdialoger. Under klassdialogerna görs anmälan till rektorn för utredning av behov av särskilt stöd för de elever som visar indikation på att inte uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och lågstadiet, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav i svenska, svenska som andraspråk och matematik som ska uppnås för årskurs 1 eller 3 (3 kap. 4 § skollagen).

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppnå de kunskapskrav som anges där ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd (3 kap. 4 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Västerviks kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller garantin för tidiga stödinsatser. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att lärarna den 15 augusti 2022 har informerats om skollagens krav gällande när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Elevhälsan och personal i fritidshemmet har fått samma genomgång den 16 augusti 2022. Till redovisningen har huvudmannen bifogat den powerpointpresentation som användes vid informationstillfällena. Information om skollagens krav när det gäller att anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd har även getts under skolenhetens så kallade klassdialoger.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att 11 anmälningar av särskilt stöd inkommit till rektorn under perioden den 12 maj 2022 till den 31 oktober 2022. Av redovisningen framgår även de datum som visar när utredning av särskilt stöd har

påbörjats utifrån respektive anmälan. Utifrån utredningarna har det fattats sex beslut om åtgärdsprogram och fem utredningar var vid tidpunkten för redovisningen fortfarande pågående.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn om rektorn inte överlåtit sin beslutanderätt till någon annan (3 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Västerviks kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Disciplinära åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att lärarna den 15 augusti 2022 har informerats om skollagens krav när det gäller dokumentation och hantering efter att en elev blivit utvisad från undervisningen. Elevhälsan och personal i fritidshemmet har fått samma genomgång den 16 augusti 2022. Till redovisningen har huvudmannen bifogat den powerpointpresentation som användes vid informationstillfällena.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att en utredning av olämpligt eller ordningsstörande beteende har startats under perioden den 12 maj till den 14 november 2022.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att i grundskolan får en lärare visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren. (5 kap. 7 § skollagen)

Vidare framgår bland annat att om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 8 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att om en åtgärd vidtagits enligt bland annat 7 §, ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. (5 kap. 24 § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att ansvaret för tillsynen av eleven under utvisningen enligt den allmänna tillsynsplikten fortfarande åligger skolan. Det medför att läraren måste se till att någon i skolpersonalen utövar viss uppsikt över eleven under den tid eleven är utvisad. (prop. 2009/10:165. s. 682)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Västerviks kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller disciplinära åtgärder. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan av kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att lärarna den 15 augusti 2022 har informerats om skollagens krav när det gäller skyldigheten att vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling göra en anmälan till rektorn. Elevhälsan och personal i fritidshemmet har fått samma genomgång den 16 augusti 2022. Till redovisningen har huvudmannen bifogat den powerpointpresentation som användes vid informationstillfällena.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget (6 kap. 5 § skollagen).

Av skollagen följer att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med

verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Västerviks kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller anmälan av kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Anna Åhman Lundberg

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Åhman Lundberg

X Alexander Aleryd

Föredragande
Signerat av: Alexander Aleryd